

Annus Hoornstra

over de ontwikkelopgave voor Zaanstad

In september 2017 stapte Annus Hoornstra over van de gemeente Amsterdam naar de gemeente Zaanstad.

Als concerndirecteur overziet hij hier de stedelijke ontwikkeling van de stad aan de rivier, waar het prachtige veenweidegebied nooit ver weg is. Waar liggen voor Zaanstad de komende tijd de belangrijkste opgaven?

Wat is volgens Hoornstra het belangrijkste verschil tussen het werken in de hoofdstad en in Zaanstad?

‘Ik heb gemerkt dat er best een grote kloof gaapt tussen de vijf, zes grootste gemeenten in Nederland en de gemeenten die daaronder zitten. In Amsterdam was ik de laatste jaren gewend dat het ene na het andere initiatief tot realisatie kwam. Zeker nadat de hegemonie van de grote ontwikkelaars was doorbroken die daarvoor zelf aan het prioriteren waren geslagen, waardoor er lange tijd te weinig gebeurde. De laatste jaren worden zo alle bouwrecords gebroken. In Zaanstad liggen er ook tal van plekken waar mooie dingen kunnen gebeuren maar daar moeten we als gemeente zelf ook flink aan trekken. Ons college draagt die ambitie breed uit. Aan mij de schone taak om de organisatie in die nieuwe rol mee te nemen, dat is ontzettend leuk en inspirerend.’

Annus Hoornstra
Concerndirecteur - Gemeente Zaanstad

Bouwtempo omhoog

Zaanstad wil de komende jaren uitgroeien naar een stad met meer dan 200.000 inwoners. Dat vraagt om een hogere bouwproductie: ‘Sinds de crisis realiseren we 400 tot 600 woningen per jaar maar dat moet omhoog – voor een stad van deze omvang – naar 1.000 of meer. De urgentie daarvan is evident. Er willen steeds meer mensen hier wonen. De kwaliteiten en mogelijkheden heeft Zaanstad daarvoor ook in huis. Zeker, er bevinden zich hier fabrieken naast en in woongebieden, maar die gemixte woonwerkstad is ook onderdeel van onze identiteit. Dat geldt ook voor de nabijheid van het veenweidegebied: Zaanstad is een langgerekte, smalle stad waardoor je binnen 800 meter “buiten” bent. Die structuur, overgeleverd vanuit de oude ontginning vanaf de dijk, is heel karakteristiek en geeft mensen een gevoel van “thuis”.’

Op stoom

Binnen de structuur van de stad langs de rivier liggen volgens Hoornstra ontelbare plekken met ontwikkelingspotentie. Recent werden meerdere plannen aangekondigd die voorzien in de bouw van meerdere honderden woningen; Zaanstad komt echt op stoom. Voor gebieden als Kogerveld wordt voor de komende tijd een verdere intensivering van de stad voorzien. ‘Daarbij zoeken we nadrukkelijk het gesprek met de mensen die daar nu wonen en werken. De lokale verbinding met buurten en wijken is hier groot en van daaruit ontstaat gemakkelijk de dialoog. De Zaankanters geven daarbij aan dat ze trots zijn op de identiteit van dit gebied en die moet overeind blijven. Zaanstad moet zeker geen buitenwijk van Amsterdam worden. Wie het hier over het achtste stadsdeel van Amsterdam heeft, ontkent dat het karakter van Zaanstad fundamenteel anders is.’

Niet de wei in

Op het gebied van het werken ziet Hoornstra kansen om in te spelen op de weer groeiende vraag naar werklocaties in de Metropoolregio Amsterdam. ‘Er zijn bedrijven die hun werknemers voor een belangrijk deel uit Noord-Holland halen. Voor hen kunnen wij heel aantrekkelijk zijn. Bijkomend voordeel is dat deze mensen dan niet de files bij Amsterdam hoeven in te duiken. De vraag wordt steeds vaker aan ons gesteld: hebben jullie hier locaties voor beschikbaar?’ Waarbij Zaanstad nadrukkelijk de verstedelijking wil ophangen aan de meerdere stations die hier zijn gesitueerd, langs de spoorwegen die Noord-Holland ingaan – twee kanten op. ‘Dat geldt voor het werken, maar ook voor het wonen. We zitten hier op 12 treinminuten van Amsterdam Centraal, dat is een geweldige propositie. Regelmatig duikt de discussie weer op in ontwikkelaarsland of we niet toch weer de wei in moeten met nieuwe woongebieden, maar wanneer wij als gemeente alleen al wijzen naar het veenweidegebied breekt hier de opstand uit. Het landschappelijke belang prevaleert dan boven het belang van de woningnood. Dat komt ook omdat inwoners van Zaanstad ook zien dat er in de bestaande stad nog zoveel mogelijkheden zijn. In combinatie met het verder opvoeren van de frequenties van het openbaar vervoer liggen daar grote kansen.’

Aanpak bestaande woningen

Een andere belangrijke opgave ligt volgens Hoornstra in de verduurzaming van met name de omvangrijke vooroorlogse particuliere woningvoorraad. ‘De voorbereidingen zijn in volle gang om met een onlangs opgericht eigen energiebedrijf inwoners en ondernemers hier volop in te ondersteunen. Het is een enorm kapitaal- en arbeidsintensieve klus waar mensen vaak zelf tegen opzien. Het Rijk zal daarbij nog wel over de brug moeten komen. Voor de gemeente is het ondoenlijk om financiële tekorten in de klimaatambitie af te dekken. Van onze kant willen we het tempo van verduurzaming best fors opschroeven; daarin willen we vooral de verandering ondersteunen. Ook omdat we het vraagstuk van de energiearmoede serieus nemen. Een toekomst waarin mensen met de laagste inkomens in de slechtste woningen de hoogste energierekening betalen, is ontwrichtend voor de maatschappij.’

